

Laidiens: 23.01.2009., Nr. 13

Ministru kabineta noteikumi Nr.53

Rīgā 2009.gada 20.janvārī (prot. Nr.6 12.§)

Aveņu atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudes metodika

Izdoti saskaņā ar Augu šķirņu aizsardzības likuma 18.panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka aveņu atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudes metodiku (turpmāk – šķirnes pārbaude) veģetatīvi pavairojamām aveņu (*Rubus idaeus* L.) šķirnēm (turpmāk – šķirnes), kas paredzētas ogu ražošanai.
2. Noteikumu uzraudzību un kontroli veic Valsts augu aizsardzības dienests (turpmāk – dienests).
3. Šķirnes pārbauda atbilstoši normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā organizē vai veic šķirnes pārbaudi un pieņem lēmumu par šķirnes pārbaudes rezultātu atzīšanu.

II. Pārbaudāmais materiāls

4. Pārbaudāmais materiāls atbilst šādām prasībām:

- 4.1. pārbaudāmā materiāla daudzums – 10 augi ar labi attīstītām saknēm un pietiekamu adventīvo pumpuru skaitu uz saknēm;
- 4.2. pārbaudāmais materiāls ir vizuāli vesels, spēcīgi attīstīts, bez slimību un kaitēkļu bojājumiem;
- 4.3. pārbaudāmais materiāls nav bijis pakļauts nekādai ķīmiskai apstrādei, kas varētu ietekmēt šķirnes pazīmju izpausmes (1.pielikums);
- 4.4. pārbaudāmajam materiālam ir pievienota augu pase.

5. Persona iesniedz dienestā iesniegumu par šķirnes pārbaudi un šķirnes apraksta tehnisko anketu (2.pielikums) un nosūta pārbaudāmo materiālu uz dienesta norādīto iestādi, kas veic šķirnes pārbaudi.

III. Šķirnes pārbaude

6. Lai novērtētu šķirnes atšķirīgumu, no pārbaudāmā materiāla iegūst vismaz divas ogu ražas.

7. Šķirni pārbauda vienā teritorijas vietā. Ja kādu šķirnes pazīmi šajā vietā nevar konstatēt, šķirnes pārbaudi turpina citā vietā.

8. Katrā atsevišķas šķirnes pārbaudē iekļauj vismaz 10 augus. Novērojumus un mērījumus drīkst izdarīt atsevišķos pārbaudes laukos, ja tie atrodas vienādos vides apstākļos.

9. Visus novērojumus veic 10 augiem vai to daļām. Augļu novērojumus veic visu šo 10 augu tipiskajiem augļiem.

10. Šķirnes viendabīguma noteikšanai izmanto populācijas standartu – viens procents – ar ticamību 95 procenti. Ja pārbaudi veic 10 augiem, maksimālā pieļaujamā atšķirīgā pazīmes izpausme ir pieļaujama tikai vienam augam.

11. Ziedu novērojumus veic pilnziedā.

12. Lapu novērojumus veic vasarā, kad lapas ir pilnīgi nobriedušas, uz labi attīstīta šā gada dzinuma (viengadīga dzinuma) vidējās trešdaļas.

13. Augļu novērojumus veic to lietošanas gatavībā.

IV. Šķirņu grupēšana

14. Lai atvieglotu atšķirīguma novērtēšanu, pārbaudāmās šķirnes grupē pēc šķirnes pazīmēm, kuru izpausmes pakāpe šķirnes robežās nemainās.

15. Šķirņu grupēšanai izmanto šādas šķirnes pazīmes:

15.1. ļoti jaunam dzinumam – galotnes antociāna krāsojums straujas augšanas laikā (1.pielikuma 3.punkts);

15.2. dzeloņiem – to esība (1.pielikuma 12.punkts);

15.3. auglim – krāsa (1.pielikuma 35.punkts);

15.4. auglim – pamatraža (1.pielikuma 39.punkts);

15.5. šķirnēm, kas ražo vasarā uz iepriekšējā gada dzinumiem, – augļu nogatavošanās sākums (1.pielikuma 44.punkts);

15.6. šķirnēm, kas ražo rudenī uz šā gada dzinumiem, – augļu nogatavošanās sākums (1.pielikuma 45.punkts).

Ministru prezidenta vietā – satiksmes ministrs A.Šlesers

Zemkopības ministra vietā – vides ministrs R.Vējonis

1.pielikums

Ministru kabineta

2009.gada 20.janvāra noteikumiem Nr.53

Šķirnes pazīmju novērtējums un grafiskie attēli

I. Šķirnes pazīmju novērtējums

Nr.	Pazīme	Izpausmes pakāpe	Paraugšķirne	Balles
-----	--------	------------------	--------------	--------

p.k.				
1.	Augs: habituss	stāvs	‘Ontario’, ‘Watson’, ‘Balzam’, ‘Ottawa’, ‘Gusar’	1
		pusstāvs	‘Autumn Bliss’, ‘Preußen’, ‘Schönemann’	2
		nokarens	‘Joan Squire’, ‘Malling Joy’, ‘Meeker’	3
2. (*)	Augs: šā gada dzinumu skaits	mazs	‘Rubaca’, ‘Rucami’, ‘Aborigen’, ‘Maroseika’, ‘Dita’	3
		vidējs	‘Glen Ample’, ‘Multiraspa’, ‘Rumiloba’, ‘Ottawa’, ‘Bulgarski Rubin’	5
		liels	‘Glen Clova’, ‘Skeena’	7
		ļoti liels	‘Sumner’	9
3. (a) (*)	Ļoti jauns dzinums: galotnes antociāna krāsojums straujas augšanas laikā	nav	‘Gelbe Antwerpener’, ‘Dita’, ‘Helkal’	1
		ir	‘Malling Promise’	9
4. (a) (*)	Ļoti jauns dzinums: galotnes antociāna krāsojuma intensitāte straujas augšanas laikā	vāja	‘Rumiloba’, ‘Rusilva’	3
		vidēja	‘Cola 1’, ‘Rucami’, ‘Veten’	5
		stipra	‘Malling Joy’, ‘Rubaca’	7
5. (b)	Šā gada dzinums: apsarme	nav vai ļoti vāja	‘Heritage’, ‘Willamette’	1
		vāja	‘Malling Promise’, ‘Zefa 2’	3
		vidēja	‘Malling Delight’	5
		spēcīga	‘Glen Ample’, ‘September’	7
		ļoti spēcīga	‘Ontario’, ‘Latham’	9
6. (b)	Šā gada dzinums: antociāna krāsojums	nav vai ļoti vājš	‘Chiliwak’, ‘Golden Bliss’, ‘Dita’, ‘Diana’	1
		vājš	‘Malling Leo’, ‘Tulameen’	3
		vidējs	‘Malling Orion’	5
		spēcīgs	‘Rode Radboud’, ‘Rubaca’	7
7. (b)	Šā gada dzinums: internodiju garums	īss	‘Zefa 3’, ‘Bulgarski Rubin’	3
		vidējs	‘Rusilva’, ‘Zefa 2’	5
		garš	‘Caliber’, ‘Malling Joy’, ‘Novokitayevskaya’	7
8. (b)	Šā gada dzinums: veģetatīvo pumpuru garums	īss	‘Wilkran’	3
		vidējs	‘Veten’	5
		garš	‘Baronne de Wavre’, ‘Phyllis King’	7
9. (*)	Šķirnes, kas ražo vasarā uz iepriekšējā gada dzinumiem: iepriekšējā gada dzinumu garums	īss	‘Laganlike’, ‘Balzam’	3
		vidējs	‘Zefa 2’, ‘Ottawa’, ‘Latham’	5
		garš	‘Meeker’, ‘Schönemann’	7
10. (b) (*)	Šķirnes, kurām pamatraža nogatavojas uz šā gada dzinumiem rudenī: šā gada dzinumu garums	īss	‘Orange Marie’, ‘Diana’, ‘Polana’	3
		vidējs	‘Dinkum’, ‘Babye Leto’	5
		garš	‘Watson’	7
11. (*)	Šķirnes, kas ražo uz iepriekšējā gada dzinumiem: iepriekšējā gada dzinumu krāsa	brūngani pelēka	‘Malling Leo’, ‘Schönemann’	1
		pelēki brūna	‘Malling Orion’	2
		brūna	‘Caliber’, ‘Glen Clova’	3
		purpurbrūna	‘Festival’, ‘Malling Landmark’	4
		brūngani purpura	‘Royalty’, ‘Titan’	5
12. (c) (*)	Dzeloņi: esība	nav	‘Glen Moy’, ‘Maroseika’	1
		ir	‘Malling Promise’, ‘Ottawa’	9
13. (c) (*)	Tikai šķirnēm ar dzeloņiem: dzeloņu blīvums	reti	‘Malling Orion’, ‘Rafzmach’, ‘Spica’	3
		vidēji	‘Multiraspa’, ‘Zefa 2’, ‘Latham’	5
		blīvi	‘Autumn Bliss’, ‘Malling Exploit’, ‘Ariadne’	7

14. (c)	Tikai šķirnēm ar dzeloņiem: dzeloņu pamatnes lielums	ļoti mazs	‘Reveille’	1
		mazs	‘Pujallup’, ‘Resa’	3
		vidējs	‘Gevalo’, ‘Malling Exploit’	5
		liels	‘Autumn Bliss’, ‘Köstliche Selita’	7
		ļoti liels	‘Malling Landmark’, ‘Matterhorn’	9
15. (c)	Tikai šķirnēm ar dzeloņiem: dzeloņu garums	īsi	‘Gigant’, ‘Mallig Delight’, ‘Veten’	3
		vidēji	‘Malling Leo’	5
		gari	‘Mallin Exploit’, ‘Meeker’, ‘Latham’	7
16. (c)	Tikai šķirnēm ar dzeloņiem: dzeloņu krāsa	zaļa	Golden Bliss’, ‘Malling Delight’, ‘Dita’	1
		brūngani zaļa	‘Malling Landmark’	2
		zaļganbrūna	‘Rode Radboud’, ‘Watson’	3
		brūna	‘Malling Orion’, ‘Spica’	4
		purpurbrūna	‘Malling Leo’, ‘Pujallup’, ‘Latham’	5
		brūngani purpura	‘Resa’, ‘Tulameen’	6
		purpura	‘Sirius’, ‘Veten’, ‘Zefa 3’	7
17. (d) (*)	Lapa: virspuses zaļā krāsa	gaiša	‘Watson’, ‘Skeena’, ‘Helkal’	3
		vidēja	‘Malling Orion’	5
		tumša	‘Malling Landmark’, ‘Resa’, ‘Rubaca’	7
18. (d) (*)	Lapa: dominējošais lapiņu skaits	trīs	‘Veten’, ‘Zefa 3’	1
		trīs un piecas vienādās daļās	‘Malling Exploit’, ‘Multiraspa Sirius’	2
		piecas	‘Ontario’, ‘Pujallup’, ‘Rusilva’	3
19. (d)	Lapa: lapiņu profils šķērsgriezumā	ieliekts	‘Glen Clova’, ‘Glen Moy’	1
		taisns	‘Gevalo’	2
		izliekts	‘Gigant’	3
20. (d) (*)	Lapa: krokainība	ļoti vāja	‘Heritage’, ‘Watson’	1
		vāja	‘Rusilva’, ‘Bulgarski Rubin’	3
		vidēja	‘Caliber’, ‘Malling Landmark’, ‘Pujallup’, ‘Latham’	5
		stipra	‘Malling Exploit’, ‘Spica’	7
		ļoti stipra	‘Korbfüller’	9
21. (d)	Lapa: sānu lapiņu relatīvais stāvoklis	brīvas	‘Willamette’	1
		saskaras	‘Malling Orion’	2
		pārklājas	‘Gigant’, ‘Resa’, ‘Rumiloba’	3
22. (d)	Galotnes lapiņa: garums	īsa	‘Royalty’	3
		vidēja	‘Norfolk Giant’, ‘Wilkran’	5
		gara	‘Malling Joy’	7
23.	Galotnes lapiņa: platums	šaura	‘Rusilva’	3
		vidēja	‘Zefa 2’	5
		plata	‘Glen Ample’	7
24.	Ziedkāts: dzeloņu skaits	nav vai ļoti mazs	‘Glen Ample’, ‘Maroseika’	1
		mazs	‘Multiraspa’, ‘Pechts Gigant’	3
		vidējs	‘Glen Clova’, ‘Malling Leo’	5
		liels	‘Malling Joy’, ‘Orange Marie’	7
		ļoti liels	‘Ariadne’, ‘Golden Bliss’	9
25.	Ziedkopas ass:	nav	‘Gelbe Antwerpener’, ‘Golden Bliss’, ‘Dita’	1

(*)	antociāna krāsojuma	ir	‘Willamette’	9
26. (*)	Ziedkopas ass: antociāna krāsojuma intensitāte	ļoti vāja	‘Julia’, ‘Rumilo’	1
		vāja	‘Joan Squire’, ‘Malling Delight’	3
		vidēja	‘Gevalo’, ‘Pujallup’	5
		spēcīga	‘Loganlike’, ‘Willamette’	7
		ļoti spēcīga	‘Rafzmach’	9
27. (f)	Zieds: lielums	mazs	‘Ontario’	3
		vidējs	‘Rucami’, ‘Spica’, ‘Bulgarski Rubin’	5
		liels	‘Gevalo’, ‘Isabel’	7
28. (f)	Šķirnes, kas ražo vasarā uz iepriekšējā gada dzinumiem: augļzara stāvoklis	stāvs	‘Malling Landmark’, ‘Ontario’	1
		pusstāvs	‘Schönemann’	2
		horizontāls līdz nokarens	‘Rucami’	3
29. (f) (*)	Šķirnes, kas ražo vasarā uz iepriekšējā gada dzinumiem: augļzara garums	ļoti īss	‘Galante’, ‘Glen Moy’	1
		īss	‘Multiraspa’, ‘Rafzmach’	3
		vidējs	‘Gradina’, ‘Tulameen’	5
		garš	‘Meeker’	7
		ļoti garš	‘Malling Joy’, ‘Malling Leo’, ‘Ina’, ‘Maroseika’	9
30. (e) (*) (f)	Auglis: garums	īss	‘Malling Promise’, ‘Ontario’, ‘Meteor’	3
		vidējs	‘Rafzmach’	5
		garš	‘Malling Delight’, ‘Maroseika’	7
31. (e) (*) (f)	Auglis: platums	šaurš	‘Haida’	3
		vidējs	‘Meeker’, ‘Schönemann’	5
		plats	‘Glen Ample’, ‘Kirzach’	7
32. (e) (*) (f)	Auglis: garuma un platuma attiecība	maza	‘Caliber’, ‘Zefa 2’, ‘Siveli’	3
		vidēja	‘Glen Clova’, ‘Rafzeter’	5
		liela	‘Malling Delight’, ‘Tulameen’	7
33. (e) (*) (f)	Auglis: forma sānskatā	apaļa	‘Malling Landmark’, ‘Ontario’, ‘Siveli’	1
		plati koniska	‘Malling Orion’, ‘Meeker’, ‘Ottawa’	2
		koniska	‘Annamaria’, ‘Rafzmach’, ‘Lazarevskaya’	3
		trapeceveida	‘Gradina’, ‘Maroseika’	4
34. (e) (f)	Auglis: atsevišķa kaulēņa lielums	mazs	‘Malling Admiral’, ‘Polana’	3
		vidējs	‘Autumn Bliss’, ‘Malling Orion’	5
		liels	‘Dinkum’, ‘Festival’, ‘Rafzeter’, ‘Ariadne’	7
35. (e) (*) (f)	Auglis: krāsa	dzeltena	‘Gelbe Antwerpener’, ‘Golden Bliss’, ‘Dita’	1
		oranža	‘Orange Marie’, ‘Helkal’, ‘Arta’	2
		gaiši sarkana	‘Malling Delight’, ‘Aborigen’	3
		sarkana	‘Glen Clova’, ‘Malling Orion’, ‘Ottawa’	4
		tumši sarkana	‘Gigant’, ‘Schönemann’, ‘Zefa 2’, ‘Norna’	5
		purpura	‘Royalty’	6
		tumši purpura	‘Deep Purple’	7
		melna	‘Cumberland’	8
36. (e) (f)	Auglis: spīdums	vājš	‘Gigant’, ‘Rumilo’	3
		vidējs	‘Comox’	5
		stiprs	‘Rafzmach’, ‘Tulameen’	7